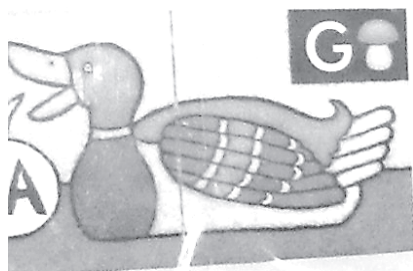

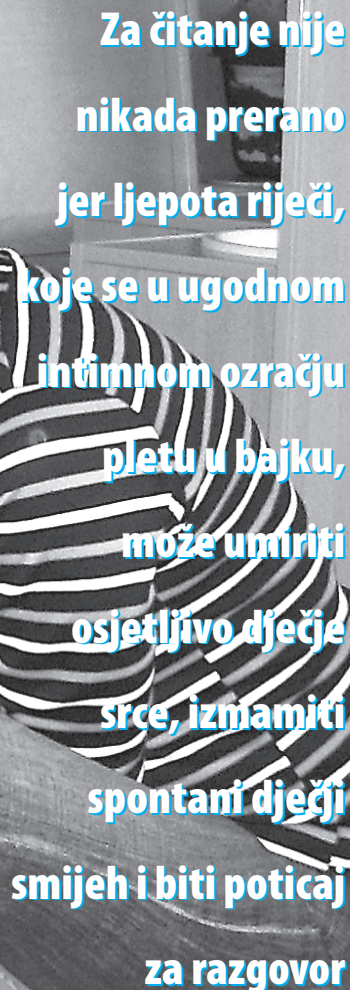
istražujemo i stvaramo

Čitanje djeci rane dobi

Zašto u vrijeme računala, videa i televizije još uvijek treba naglašavati važnost čitanja djeci? Na to nas podsjeća Lidija Šauperl, učiteljica u mariborskoj osnovnoj školi, koja ima i golemo iskustvo rada s djecom u jaslicama.

Lidija Šauperl
Osnovna škola Janka Padežnika
Maribor

**Za čitanje nije
nikada prerano
jer ljepota riječi,
koje se u ugodnom
intimnom ozračju
pletu u bajku,
može umiriti
osjetljivo dječje
srce, izmamiti
spontani dječji
smijeh i biti poticaj
za razgovor**

Paul Hazard je u poznatom radu *Knjige, djeca i odrasli* napisao: 'Djecu moramo naviknuti kako će im knjiga biti neizostavan dio života.' Važno je da se dijete s knjigom susretne čim ranije. Rana dob, odnosno razdoblje od prve do treće djetetove godine, razvojno je vrlo široko. U tom razdoblju djetetov se svijet neprestano proširuje. Možemo ga širiti i čitanjem. Nekad se govorilo kako se najmlađima ne smije čitati jer ne razumiju. Tako u svojoj knjizi *Metodika govornog odgoja* tvrde i Lipnik i Matić. Danas je mišljenje

stručnjaka drukčije. Naime, nikad nije prerano za čitanje djetetu. Iako maleno dijete ne razumije značenje riječi, ono uživa u ritmu, melodiji i rimama, veseli se pažnji koju mu poklanjamo, vremenu koje provodimo s njim i zajedno s nama doživljava ljepotu riječi.

Znanstvenici su dokazali kako djeca s kojom u prve tri godine života razgovaramo i djeca kojoj čitamo, imaju jače temelje za uspješno čitanje i učenje u kasnijem životu. Kod čitanja bajki, pjesmica i crtica dijete uživa i doživljava estetsku ugodu.' (Kordigel, Jamnik 1998.) Kad je čitanje u pitanju, odrasli često koriste nedostatak vremena kao izgovor. Ponekad zaboravljamo da sve, doista sve na ovom svijetu može pričekati, osim djeteta. Djetetov rani razvoj obuhvaća samo nekoliko kratkih godina koje su presudne za kvalitetu tog razvoja. To je vrijeme kad nas dijete najviše treba i kad vrijeme provedeno s njim donosi najviše razvojnih dobiti.

Izdvojimo vrijeme za čitanje djeci

Za čitanje nije nikada prerano jer ljepota riječi, koje se u ugodnom intimnom ozračju pletu u bajku, može umiriti osjetljivo dječje srce, izmamiti spontani dječji smijeh i biti poticaj za razgovor. Vjerujem kako čitanje djeci ima neprocjenjivu vrijednost. Dovoljno mi je sjetiti se oduševljenja svoje kćeri i široko otvorenih očiju djece koja su mi povjereni u vrtiću.

Prije početka čitanja ili pripovijedanja važno je potražiti udobno mjesto i osigurati okruženje bez buke i ometanja. Dijete mora

Lidija Šauperl je odgajateljica s 26-godišnjim iskustvom. Od toga je 10 godina provela radeći s djecom jasličke dobi. Dvadeset i jednu godinu je radila u vrtiću Studenci u Mariboru. Trenutno već petu godinu radi u osnovnoj školi Janka Padežnika, u prvom razredu.

osjetiti važnost događaja i prepoznati kako je to vrijeme namijenjeno samo njemu. Dok djetetu čitamo, moramo održavati kontakt očima koji dijete želi. Promatrajte ih i vidjet ćete kako čekaju da ih pogledate. Niti jedna kazeta ili televizijska emisija ne može nadomjestiti knjige i osjećajne doživljaje koji se rađaju pri čitanju. Uz čitanje se ostvaruju intimni trenuci, te jačaju osjećajne veze, osjećaj sigurnosti i bliskosti. Uz naše čitanje dijete vježba koncentraciju, obogaćuje fond riječi i širi obzore, a istovremeno potičemo i njegov intelektualni razvoj te radoznalost. Današnji brižni roditelji odvlače djecu od televizora. Iстина je kako se radi o agresivnijem mediju od knjiga, ali slično knjizi ovaj je medij pun informacija i poticaja za maštu. Iстина je također da dijete danas može sasvim jednostavno, samo pritiskom na gumb na daljinskom upravljaču, doći do različitih sadržaja. Često i sami roditelji, kako bi dobili 'malo mira', djetetu nude gledanje televizije kao mogućnost da se sami nečim zabave. To brzo dovodi do toga da čak i vrlo malena djeca provode pred televizorom doista previše vremena. Televizija ne smije postati dadilja našem djetetu, već ju trebamo koristiti kao jedan od medija koji su nam danas na raspolaganju – nikako ne bi trebao biti glavni.

Razlog nečitanju svakako nije nedostupnost knjiga. Knjige su danas lako dostupne svim roditeljima, bez obzira na stupanj izobrazbe, društveni i socijalni status, stoga ne bi trebalo biti nikakve prepreke nabavljanju knjiga. Iz svoje prakse mogu potvrditi da čitanje zaokuplja i dijete staro samo godinu i pol dana. Čak i kad se radi o vrlo kratkom vremenu čitanja, dijete je veselo i opušteno kad svojim malim prstom pokazuje na ilustraciju i komentira je na 'svojem jeziku'. Za početak je i to dovoljno, a ako se čitanja ponavlja više puta tijekom dana, dobiti za dijete još je i veća. Zaključit ću mišlju iz knjige Daniela Pennaca *Čudesno putovanje*: 'Čitanjem djetetu nećete otkriti smisao njegova postojanja, ali ćete isplesti gustu mrežu doticaja između djeteta i svijeta koji ga okružuje.'